

Sygn. akt IV U 554/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 listopada 2016 roku

Sąd Okręgowy w Tarnowie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Jacek Liszka

Protokolant: protokolant sądowy Marta Bartusiak

po rozpoznaniu w dniu 23 listopada 2016 roku w Tarnowie na rozprawie

sprawy z odwołania A. B.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

z dnia 16 maja 2016 roku nr (...)

w sprawie A. B.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

o rentę z tytułu niezdolności do pracy

I. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje odwołującej się A. B. rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy począwszy od dnia 21 stycznia 2016 roku do dnia 31 grudnia 2017 roku;

II. ustala, iż organ rentowy ponosi odpowiedzialność za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

Sygn. akt IV U 554/16

UZASADNIENIE

wyroku Sądu Okręgowego w Tarnowie

z dnia 23 listopada 2016 roku

Decyzją z dnia 16 maja 2016 r., nr (...)Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. po rozpatrzeniu wniosku z dnia 21 stycznia 2016 r. odmówił A. B. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy na podstawie przepisów ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2016 poz. 887). W uzasadnieniu decyzji Zakład Ubezpieczeń Społecznych podał, iż odmówił prawa do renty gdyż Komisja Lekarska ZUS orzeczeniem z dnia 10.05.2016 r. uznała, że ubezpieczona nie jest niezdolna do pracy.

Odwołanie od tej decyzji wniosła A. B., argumentując, iż przedmiotowa decyzja jest dla niej krzywdząca. Wskazała także, iż od 1995 r. przebywa na rencie.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując jednocześnie zaskarżoną decyzję.

Bezsporne w niniejszej sprawie było, że odwołująca A. B. urodzona (...)r., ma wykształcenie zawodowe, a pracowała jako sprzedawca. Od dnia 4 marca 1995 r. odwołująca pobierała rentę inwalidzką, a następnie rentę z tytułu

niezdolności do pracy. Ostatnio w okresie od 1 stycznia 2014 r. do 31 grudnia 2015 r. była to renta z tytułu częściowej niezdolności do pracy, która przyznana była odwołującej na podstawie wyroku Sądu Okręgowego w Tarnowie z dnia 29 grudnia 2014 r., sygn. akt IV U 661/14. W dniu 21 stycznia 2016 r. ubezpieczona złożyła wniosek o ponowne ustalenie prawa do pobieranego świadczenia. Zaskarżoną decyzją z dnia 16 maja 2016 r., organ rentowy odmówił wnioskodawczyni prawa do renty.

Sąd Okręgowy ustalił ponadto następujący stan faktyczny sprawy:

W opinii lekarskiej z dnia 16 marca 2016 r., Lekarz Orzecznik ZUS rozpoznał u odwołującej : zmiany zwyrodnieniowo – dyskopatyczne stawów kręgosłupa odcinka C i L-S oraz stawów kolanowych z okresową nieomogą bólowo – czynnościową, podejrzenie reumatoidalnego zapalenia stawów, nadciśnienie tętnicze , zespół cieśni nadgarstków małego stopnia. Lekarz Orzecznik stwierdził, iż całość obrazu klinicznego po konsultacji specjalisty reumatologa ZUS-u czyni zasadnym uznanie opiniowanej za zdolną do pracy zgodnej z kwalifikacjami. Podał, że ewentualne zaostżenia dolegliwości ze strony wyżej wymienionych schorzeń mogą być leczone w ramach krótkotrwałej niezdolności do pracy.

Dowód: opinia lekarska z dnia 16.03.2016 r. – akta ZUS.

Na skutek sprzeciwu wniesionego przez odwołującą sprawa skierowana została do rozpatrzenia przez Komisję Lekarską ZUS, która w opinii lekarskiej z dnia 10 maja 2016 r. podtrzymała stanowisko wyrażone przez Orzecznika ZUS.

Dowód: opinia lekarska z dnia 10.05.2016 r. – akta ZUS.

W celu stwierdzenia czy odwołująca A. B. jest zdolna do pracy zarobkowej, czy istniejąca u niej poprzednio częściowa niezdolność do pracy ustała, czy nastąpiła poprawa stanu jej zdrowia i na czym polega, ewentualnie czy ubezpieczona jest niezdolna do pracy zarobkowej, a jeśli tak to czy nie rokuje odzyskania zdolności nawet po przekwalifikowaniu oraz kiedy powstała niezdolność do pracy, Sąd postanowił dopuścić dowód z opinii lekarzy – biegłych sądowych: lek. med. P. Ż. – specjalisty kardiologa, lek. med. D. B. – specjalisty neurologa oraz lek. med. G. R. – specjalisty reumatologa.

W opinii sądowno – lekarskiej z dnia 9 sierpnia 2016 r. biegli neurolog oraz kardiolog zdiagnozowali u ubezpieczonej: zawroty głowy naczyniopochodne, ognisko zawału lakunarnego prawej półkuli mózgu, zespół bólowy odcinka szyjnego kręgosłupa z ograniczeniem ruchomości kręgosłupa szyjnego z objawami korzeniowymi w prawej kończynie górnej, zmiany zwyrodnieniowe odcinka szyjnego kręgosłupa z przepukliną jądra miążdżystego na poziomie C5-C6 oraz C6 – C7, stenozę kanału kręgowego na poziomie C6 – C7, obustronny zespół cieśni nadgarstka, zmiany zwyrodnieniowe odcinka lędźwiowego kręgosłupa z ograniczeniem ruchomości odcinka lędźwiowego kręgosłupa, nadciśnienie tętnicze II okresu ESC/ESH, wypadanie płotka mitralnego małego stopnia oraz chorobę zwyrodnieniową stawów (do oceny reumatologicznej). W oparciu o przeprowadzone badanie oraz wyniki badań specjalistycznych biegli uznali, iż opiniowana jest niezdolna do pracy zarobkowej częściowo, okresowo na okres 2 lat, od ukończenia świadczeń rentowych, tj. od 01.01.2016 r. do 31.12.2017 r. Wskazali także, iż odwołująca nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu.

W uzasadnieniu podali, że stwierdzone zawroty głowy powodują długotrwałą niezdolność do podjęcia pracy zgodnej z posiadanymi kwalifikacjami jako sprzedawca. Stwierdzili też, iż wskazane zmiany zwyrodnieniowe kręgosłupa ograniczają sprawność orzekanej powodując niezdolność do podjęcia pracy fizycznej, czyli stanowi przeciwwskazanie do wykonywania pracy jako sprzedawca.

Dowód: opinia sądowno – lekarska z dnia 09.08.2016 r. – k . 10 – 13.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie zalegających w aktach ZUS i aktach sądowych dokumentów prywatnych i urzędowych oraz opinii biegłych lekarzy specjalistów.

Sąd w całości podzielił opinię biegłych neurologa i kardiologa uznając, że zawiera ona kompleksową i wyczerpującą ocenę stanu organizmu odwołującej, a ponadto uwzględni wpływ rozpoznawanych u niej schorzeń na zdolność

do pracy. Sąd uznał, iż charakterystyka schorzeń została przez biegłych oceniona prawidłowo z punktu widzenia zasad logiki, przy wykorzystaniu wiedzy specjalistycznej popartej doświadczeniem osób sporządzających opinie. Dlatego też, Sąd podzielił wnioski biegłych sądowych kardiologa oraz neurologa o niezdolności odwołującej do pracy zarobkowej. Podkreślić ponadto należy, że opiniujący w sprawie biegli swoje ustalenia i wnioski wywiedli po szczegółowej analizie całości dokumentacji medycznej oraz badaniu odwołującej.

Wydana w sprawie opinia sądowno- lekarska jest wyczerpująca. W sposób przejrzysty obrazuje stan zdrowia ubezpieczonej. Odpowiada też na wszystkie istotne pytania, w pełni realizując dyspozycję Sądu wyrażoną w sentencji postanowienia o powołaniu biegłych sądowych. Biegli ci na podstawie osobistych badań wnioskodawczyni, które przeprowadzone zostały dokładnie, zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie standardami oraz dogłębnej analizie dokumentacji medycznej, w tym wyników badań specjalistycznych, dokonali prawidłowego rozpoznania i sformułowali ostateczne wnioski, które Sąd w pełni podziela.

Opinia ponadto spełnia wymogi przewidziane dla tego rodzaju środków dowodowych określone w art. 278 kpc i art. 285 kpc zaś w toku postępowania nie ujawniły się żadne okoliczności, które mogłyby podważać zaufanie do wiedzy czy bezstronności biegłych. Strony nie wniosły również do nich żadnych merytorycznych zarzutów oraz nie wnioskowały o dopuszczenie opinii innego biegłego specjalisty.

W związku z niekwestionowaną częściową niezdolnością do pracy z przyczyn neurologicznych, Sąd Okręgowy postanowił pominąć przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego z zakresu reumatologii.

Pozostałe okoliczności sprawy Sąd uznał za bezsporne, gdyż nie były w żaden sposób kwestionowane przez strony, zaś dokumenty przedstawione na ich stwierdzenie nie budziły wątpliwości Sądu co do ich autentyczności.

Sąd Okręgowy rozważył, co następuje :

Odwołanie zasługiwało na uwzględnienie.

Istotą sporu w niniejszej sprawie było ustalenie, czy i w jakim stopniu odwołująca A. B. jest niezdolna do pracy, czy istniejąca u niej poprzednio częściowa niezdolność do pracy ustała, czy nastąpiła poprawa jej stanu zdrowia i na czym polega oraz kiedy powstała niezdolność do pracy.

Stosownie do treści art. 57 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2016 poz. 887) renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który łącznie spełnia następujące warunki:

- 1) jest niezdolny do pracy,
- 2) ma wymagany okres składkowy i nieskładkowy,
- 3) niezdolność do pracy powstała w okresach, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1 i 2, pkt 3 lit. b, pkt 4, 6, 7 i 9, ust. 2 pkt 1, 3-8 i 9 lit. a, pkt 10 lit. a, pkt 11-12, 13 lit. a, pkt 14 lit. a i pkt 15-17 oraz art. 7 pkt 1-3, 5 lit. a, pkt 6 i 12, albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów.

Zgodnie z dyspozycją art. 12 ust. 1 ustawy, niezdolną do pracy w rozumieniu ustawy jest osoba, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu. W myśl ust. 2 powołanego artykułu, całkowicie niezdolną do pracy jest osoba, która utraciła zdolność do wykonywania jakiegokolwiek pracy, natomiast stosownie do ust. 3, częściowo niezdolną do pracy jest osoba, która w znacznym stopniu utraciła zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji.

Równocześnie, jak stanowi art. 13 ust. 1 ustawy, przy ocenie stopnia

i przewidywanego okresu niezdolności do pracy oraz rokowania co do odzyskania zdolności do pracy uwzględnia się stopień naruszenia sprawności organizmu oraz możliwości przywrócenia niezbędnej sprawności w drodze leczenia i rehabilitacji, jak również możliwość wykonywania dotychczasowej pracy lub podjęcia innej pracy oraz celowość przekwalifikowania zawodowego, biorąc pod uwagę rodzaj i charakter dotychczas wykonywanej pracy, poziom wykształcenia, wiek i predyspozycje psychofizyczne.

Zgromadzony w aktach sprawy materiał dowodowy potwierdza, że odwołująca się spełniła ustawowe przesłanki do otrzymania renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy na okres od dnia 21 stycznia 2016 r. do dnia 31 grudnia 2017 r. W niniejszej sprawie sporną stała się przesłanka z art. 57 ust.1 pkt 1 ustawy, dotycząca niezdolności do pracy. Dla rozstrzygnięcia, czy w przypadku ubezpieczonej mamy do czynienia z niezdolnością do pracy koniecznym stało się zasięgnięcie opinii biegłych z zakresu dziedzin medycyny związanych z jej dolegliwościami. Z opinii biegłych z zakresu neurologii i kardiologii wynika, że odwołująca cierpi na: zawroty głowy naczyniopochodne, ognisko zawału lakunarnego prawej półkuli mózgu, zespół bólowy odcinka szyjnego kręgosłupa z ograniczeniem ruchomości kręgosłupa szyjnego z objawami korzeniowymi w prawej kończynie górnej, zmiany zwyrodnieniowe odcinka szyjnego kręgosłupa z przepukliną jądra miazdżystego na poziomie C5-C6 oraz C6 – C7, stenozę kanału kręgowego na poziomie C6 – C7, obustronny zespół cieśni nadgarstka, zmiany zwyrodnieniowe odcinka lędźwiowego kręgosłupa z ograniczeniem ruchomości odcinka lędźwiowego kręgosłupa, nadciśnienie tętnicze II okresu ESC/ESH, wypadanie płatk mitralnego małego stopnia oraz chorobę zwyrodnieniową stawów. Schorzenia neurologiczne stanowią, iż odwołująca jest częściowo niezdolna do pracy od dnia 21 stycznia 2016 r. do dnia 31 grudnia 2017 r.

Mając powyższe na uwadze, Sąd zmienił zaskarżoną decyzję ZUS poprzez przyznanie odwołującej się renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy na okres od 21.01.2016 r. (czyli od dnia wniesienia wniosku) do 31.12.2017 r., biorąc za podstawę powołane wyżej przepisy ustawy o emeryturach i rentach z FUS oraz art. 477¹⁴ § 2 k.p.c.

W punkcie II wyroku Sąd stwierdził natomiast, że organ rentowy ponosi odpowiedzialność za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. W tym względzie Sąd miał na uwadze przepis art. 118 ust. 1a ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Zgodnie z art. 118 ust. 1 tej ustawy, organ rentowy wydaje decyzję w sprawie prawa do świadczenia lub ustalenia jego wysokości po raz pierwszy w ciągu 30 dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji, z uwzględnieniem tego, iż w razie ustalenia prawa do świadczenia lub jego wysokości orzeczeniem organu odwoławczego za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności uważa się również dzień wpływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego, jeżeli organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji (ust. 1a). W zdaniu drugim ust. 1a art. 118 ustawy dodano, że organ odwoławczy, wydając orzeczenie, stwierdza odpowiedzialność organu rentowego. Jak wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 21.06.2012 r. (III UK 110/11), błąd organu rentowego skutkujący jego „odpowiedzialnością odsetkową” może stanowić efekt błędu w wykładni lub niewłaściwym zastosowaniu prawa oraz błędu w ustaleniach faktycznych. Jeśli zatem wydanie nieprawidłowej decyzji w sprawie o rentę z tytułu niezdolności do pracy było następstwem niewłaściwej oceny stanu zdrowia osoby ubiegającej się o to świadczenie – jak w przedmiotowej sprawie - dokonanej przez lekarza orzecznika czy komisję lekarską ZUS, a więc następstwem niewłaściwych ustaleń faktycznych, to błąd taki należy uznać za błąd organu rentowego i organ ten ponosi odpowiedzialność za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

W przedmiotowej sprawie organ rentowy błędnie ustalił stan zdrowia odwołującej się nie stwierdzając jej niezdolności do pracy. W toku postępowania sądowego nie wystąpiły jakiegokolwiek nowe okoliczności nie znane organowi rentowemu.